

**ПРАВИЛА ЗА ОЦЕНКА И УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА
на Бурсово Търгуван Фонд "Expat Bulgaria SOFIX UCITS ETF"**

**съгласно Наредба № 44 от 20.10.2011 г. за изискванията към дейността на
колективните инвестиционни схеми, управляващите дружества, националните
инвестиционни фондове, алтернативните инвестиционни фондове и лицата,
управляващи алтернативни инвестиционни фондове**

Тези правила уреждат организационната структура и нивата на отговорност по управлението на риска в Управляващото дружество (Управляващото дружество), както и правилата и процедурите за установяване, оценяване, управление и наблюдение на рисковете, на които е изложен бурсово търгуван фонд "Expat Bulgaria SOFIX UCITS ETF" (Фонда).

I. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Настоящите правила описват начините и моделите за идентифициране, измерване, анализ и управление на рисковете, свързани с портфейла на Фонда в съответствие с рисковия му профил.

Чл. 2. (1) Рисковият профил на Фонда е определен в инвестиционната му политика. Правилата за оценка и управление на риска са част от инвестиционната политика, включваща и ограниченията за състава и структурата на активите на Фонда, описани в Правилата на Фонда.

(2) Целта на Фонда е да следва представянето на индекса SOFIX на Българската фондова борса („Бенчмарк индекс“, „Референтен индекс“, „Бенчмарк“, „Индекса“), като се придържа към метода на пълно физическо репликиране и като в същото време минимизира равнището на грешката от следване на Индекса ("tracking error"). Фондът инвестира предимно в ценни книжа, които са част от Референтния индекс.

Чл. 3. (1) Управляващото дружество идентифицира и измерва всички рискови фактори, свързани с отделните инструменти в портфейла на Фонда, след което измерва общата експозиция на портфейла към тези фактори и взема решения за управление на рисковете на портфейлно ниво спрямо Референтния индекс.

(2) При управлението на риска Фондът си поставя следните основни цели:

- а. Пълно физическо репликиране на Референтния индекс;
- б. Поддържане на ниво на риск, съответстващо на Референтния индекс;
- в. Оптимизация на инвестиционните резултати, като минимизира равнището на грешката от следване на Индекса.
- г. (Отм. с Реш. на СД № 158/01.07.2016 г.)

II. ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА

Чл. 4. (Изм. с Реш. на СД № 158/01.07.2016 г.) (1) Организационната структура в Управляващото дружество, свързана с управлението на риска, е тристепенна и включва:

- а. Съвет на директорите;
- б. Изпълнителен директор;

в. Служители, работещи по договор в Управляващото дружество, а именно: служителите от отдел „Управление на риска“, служители от отдел „Вътрешен контрол и нормативно съответствие“, служители от отдел „Сетълмент и административно обслужване“ и служители от отдел „Счетоводство“, във връзка с наблюдение на процеса по събиране, обработване и представяне на достоверна, систематизирана и навременна информация за степента на риск, на която са изложени колективните инвестиционни схеми, управлявани от Управляващото дружество.

(2) В случай на промяна на организационната структура, определена в ал. 1, следва да се гарантира спазването на основния принцип за разделянето на отговорностите между служителите с цел предотвратяване конфликти на интереси.

Чл. 5. Съветът на директорите има следните отговорности, свързани с оценката и управлението на риска:

- а. приема правила за оценка и управление на риска и следи за актуализирането им;
- б. следи за спазването на Правилата за оценка и управление на риска и участва активно в този процес;
- в. контролира рисковите фактори за Фонда чрез обсъждане на доклади, внесени от изпълнителния директор и други служители, и взема решения в границите на правомощията си;
- г. извършва ежегоден преглед на политиките и стратегиите за управление на рисковете;
- д. определя рисковата политика на Фонда;
- е. взема решения за кадрово, софтуерно и друго осигуряване на дейностите по управление на риска на Фонда;
- ж. (Отм. с Реш. на СД № 197/31.03.2017 г.)

Чл. 6. Изпълнителният директор на Управляващото дружество има следните отговорности, свързани с оценката и управлението на риска:

- а. организира работата по правилното и точно прилагане на приетите от Съвета на директорите правила по оценка и управление на риска;
- б. (Отм. с Реш. на СД № 197/31.03.2017 г.)
- в. създава организация на работа, която осигурява спазването на определените лимити и ниво на риск;
- г. следи за съответствие на използваните от съответните служители процедури по измерване, наблюдение и оценка на риска с приетите от Съвета на директорите вътрешнофирмени документи;
- д. взема решения за кадрово, материално-техническо и методическо осигуряване на дейностите по оценка и управление на риска.

Чл. 7. (Изм. с Реш. на СД № 158/01.07.2016 г.) (1) Отдел „Управление на риска“ действа независимо от другите отдели в Управляващото дружество, отчита се пряко пред Съвета на директорите и има следните отговорности по управлението на риска:

- а. разработва и прилага системата за управление на риска на Фонда;
- б. изпълнява правилата и процедурите по управление на риска;

в. гарантира съответствието с одобрената вътрешна система за ограничаване на риска на Фонда, включително с нормативно определените лимити за стойността на общата рискова експозиция и риска на насрещната страна;

г. консултира Съвета на директорите на Управляващото дружество относно определянето на рисковия профил на Фонда;

д. докладва редовно пред Съвета на директорите на Управляващото дружество относно:

i) съответствието между текущото ниво на риск, на което е изложен Фонда, и одобрените рискови профили на Фонда;

ii) съответствието на Фонда с вътрешната му система за ограничаване на риска;

iii) адекватността и ефективността на процеса за управление на риска и по-специално дали са предприети подходящи коригиращи мерки в случаите, когато са констатирани недостатъци;

е. докладва редовно пред Съвета на директорите на Управляващото дружество за текущото ниво на риск, на което е изложен Фондът и за текущите или предвиждани нарушения на ограниченията, като по този начин се осигурява предприемането на навременни и подходящи действия;

ж. контролира спазването на установените от Съвета на директорите лимити и уведомява Изпълнителния директор и другите представляващи Управляващото дружество при надвишаване на утвърдените лимити;

з. служителите в отдела за управление на риска трябва да притежават подходяща квалификация за изпълнение на възложените им дейности.

(2) Управляващото дружество осигурява на отдел „Управление на риска“ съответните правомощия и достъп до цялата информация, необходими за изпълнение на функциите му по ал. 1.

III. ИДЕНТИФИКАЦИЯ И ИЗМЕРВАНЕ НА РИСКОВЕТЕ, СВЪРЗАНИ С ДЕЙНОСТТА И ИНВЕСТИЦИИТЕ

Чл. 8. (1) Процесът по установяването, управлението и наблюдаването на рисковете има за цел да намали влиянието на външните и вътрешните рискови фактори върху инвестициите, включително на рисковете, произтичащи от макроикономическата среда.

(2) Процедурите за управление на риска включват:

а. идентификация на риска;

б. оценка на риска;

в. избор на стратегия по отношение на риска;

г. избор на начини за намаление степента на риска;

д. контрол нивото на риска.

(3) Оценяването, анализът и наблюдението на рисковите фактори се извършва ежедневно от служителите в отдел „Управление на риска“ и има за цел да съпостави рисковите фактори, на които е изложен Фонда, спрямо тези, на които е изложен Референтния индекс.

Чл. 9. (Изм. с Реш. на СД № 198/02.05.2017 г., Изм. с Реш. на СД № 406/12.07.2023 г., Изм. с Реш. на СД № 436/18.12.2025 г.)

Рисковите фактори, които оказват влияние върху инвестициите на Фонда, са:

а. пазарен риск – възможността да се реализират загуби поради неблагоприятни изменения в цените на ценни книжа, пазарните лихвени проценти, валутни курсове и други. Този пазарен риск засяга нетната стойност на активите на Фонда, която варира в резултат на промените на пазарните цени на акциите и другите ценни книжа, в които Фонда е инвестирал. В случай на висока пазарна волатилност, включително големи дневни движения, представянето на Фонда може да се отклони от представянето на Референтния индекс, което да доведе до грешка от следване на Индекса (“tracking error”). Компонентите на пазарния риск са:

- i) лихвен риск – рискът от намаляване на стойността на инвестицията в дадена ценна книга поради изменение на нивото на лихвените проценти;
- ii) валутен риск – рискът от намаляване на стойността на инвестицията в дадена ценна книга или депозит, деноминирани във валута, различна от евро, поради изменение на курса на обмяна между тази валута и евро;
- iii) ценови риск, свързан с инвестиции в акции или други дялови ценни книжа – рискът от намаляване на стойността на инвестицията в дадена ценна книга при неблагоприятни промени на нивата на пазарните цени;
- iv) ликвиден риск, свързан с възможността от загуби или пропуснати ползи от наложителни или принудителни продажби на активи при неблагоприятни пазарни условия (като например ниско търсене при наличието на свръхпредлагане);
- v) (Отм. с Реш. на СД № 158/01.07.2016 г.).

б. кредитен риск – възможността от намаляване на стойността на позицията в един финансов инструмент при неочаквани събития от кредитен характер, свързани с емитентите на финансови инструменти, насрещната страна по борсови и извънборсови сделки, както и държавите, в които те извършват дейност. Кредитният риск бива три вида: контрагентен, сетълмент и инвестиционен риск.

в. операционен – възможността да се реализират загуби, свързани с грешки или несъвършенства в системата на организация, недостатъчно квалифициран персонал, неблагоприятни външни събития от нефинансов характер, включително правен риск;

г. риск от концентрация – възможността от загуба поради неправилна диверсификация на експозиции към емитенти, групи свързани емитенти, емитенти от един и същ икономически отрасъл или географска област, или възникнал от една и съща дейност, което може да причини значителни загуби, както и рискът, свързан с големи непреки кредитни експозиции.

д. системни рискове – зависят от общите колебания в икономиката и пазарите като цяло и могат да се разделят на макроикономически, лихвен, валутен, инфлационен, политически, нормативен, непредвидими събития. Управляващото дружество не може да влияе върху системните рискове, но ги отчита и се съобразява с тях.

е. риск от пасивно управление на Фонда спрямо Референтния индекс – Фондът следва пълно физическо репликиране, съответно Управляващото дружество няма да променя състава на Фонда, освен за да следва близко общата доходност на Референтния индекс, действайки в най-добър интерес за инвеститорите (минимизирайки разходите при ребалансиране на портфейла на Фонд). Управляващото дружество не се опитва да постигне по-добро представяне на Фонда спрямо Референтния индекс, т.е. Фондът не предприема активни позиции спрямо Референтния индекс с цел по-добро пазарно представяне. Следователно волатилност в нивото на Референтния индекс може да доведе до волатилност на

стойността на активите на Фонда.

ж. Референтен индекс – при наличие на събитие, което засяга Референтния индекс, на Фонда може да се наложи да преустанови закупуването и обратното изкупуване на дялове. Преоценката на Фонда също може да бъде засегната. При продължаващи проблеми с Референтния индекс Фондът ще предприеме съответни действия, които могат да намалят нетната стойност на активите на Фонда. Такива събития могат да бъдат, но не са ограничени само до следните:

- i) Референтният индекс се смята за неточен и не отразява действителни пазарни развития;
- ii) Референтният индекс е спрял от органа, който го организира;
- iii) този орган не може да определи стойността на Референтния индекс;
- iv) този орган прави промени във формулата на изчисление на Референтния индекс, които не позволяват на Фонда да го следва при разумни разходи;
- v) компонент на Референтния индекс е неликвиден, защото вече не се търгува на регулиран пазар;
- vi) компоненти на Референтния индекс са изложени на по-високи транзакционни разходи или по-високи такси за сетълмент, или специфични данъчни ограничения, които не са отразени в представянето на Референтния индекс.

з. риск при корпоративни събития – непредвидими промени от издателя на финансов инструмент, който е компонент на Индекса, на корпоративно събитие, което вече е било обявено, въз основа на което е базирал своята оценка на корпоративното събитие, може да се отрази негативно на нетната стойност на активите на Фонда, особено ако Фондът е третираше събитието различно от третирането му в Референтния индекс.

и. грешка от следване на Референтния индекс (Tracking error risk) – следването на Референтния индекс чрез инвестиране във всички позиции на индекса може да се окаже скъпо и трудно за изпълнение. Управляващото дружество може да използва оптимизационни техники като селекция на отделни позиции от Индекса в пропорции, които се различават от тези в Индекса, или дори в инструменти, които не са част от Референтния индекс. Употребата на такива оптимизационни техники може да увеличи последващата грешка от следване и да доведе до различно представяне на Фонда спрямо Референтния индекс.

й. други рискове – инвестициите във Фонда са изложени на риск от затваряне на борсата, политически риск, волатилност, липса на ликвидност на борсата.

к. рискове за устойчивостта – разяснени в чл. 27 от тези Правила.

IV. ПАЗАРЕН РИСК

Чл. 10. Управляващото дружество прилага краткосрочна и дългосрочна стратегия за управление на пазарния риск, свързан с репликацията на Референтния индекс от страна на Фонда.

Чл. 10а. (1) Управляващото дружество измерва **лихвения риск** посредством метода „стойност под риск“ (Value-at-Risk) или чрез изчисляването на дюрация, съответно за финансовите инструменти, за които тези методи са приложими.

(2) Стойността под риск се дефинира, като очакваната максимална загуба за определен времеви хоризонт при даден доверителен интервал (confidence interval).

(3) Управляващото дружество разработва система за определяне на стойността под риск, която е неразделна част от ежедневния процес по управление на риска на Фонда и служи като основа за отчитане на рисковите експозиции.

(4) (Изм. с Реш. на СД № 158/01.07.2016 г.) Системата се разработва и внедрява от отдел „Управление на риска“.

Чл. 10б. (Изм. с Реш. на СД № 198/02.05.2017 г., Изм. с Реш. на СД № 436/18.12.2025 г.) При изчисляването на показателя за стойност под риск Управляващото дружество спазва следните минимални изисквания:

- а. показателят се изчислява ежедневно;
- б. при изчислението се използва 99% едностранен доверителен интервал;
- в. при изчислението се използва 10-дневен еквивалентен период на задържане;
- г. при изчислението се използва исторически период на наблюдение от най-малко една година, освен ако се налага по-кратък период на наблюдение поради съществено увеличение във волатилността на цените;
- д. данните се актуализират тримесечно;
- е. валутата, в която се пресмята стойността под риск, е евро.

Чл. 10в. (1) Подходът на определяне на стойността под риск е параметричен. Той се основава на генериране на ковариационна матрица за три типа инструменти: акции, парични потоци, чужда валута. Системата използва теоретично разпределение на случайната величина и оценява стойността на риска чрез избраните ковариационни матрици.

(2) Моделът за определяне на прогнозната ковариационна матрица е методът на експоненциалнопретеглената плъзгаща се средна.

(3) Векторът от параметри на модела от ал. 2 се определя посредством метода на максималното правдоподобие с прозорец от дневни данни за последните 255 работни дни, освен ако се налага по-кратък период на наблюдение поради съществено увеличение във волатилността на цените.

(4) Прогнозната вариационно-ковариационната матрица се умножава с коефициент, който отразява интервала на доверителност. За интервал от доверителност 99% и допуснато нормално вероятностно разпределение коефициентът е 2.33.

(5) Стойността под риск на портфейла се изчислява по формула 1 от Приложение 1.

Чл. 10г. (1) Дюрацията е основната мярка за чувствителността на дадена ценна книга към изменението на нивото на лихвените проценти. Управляващото дружество използва метода на модифицираната дюрация, за да измери лихвения риск, свързан с всяка ценна книга, базирана на лихвен процент, като облигации, лихвени суапове, фючърси, базирани на лихвени проценти, и фючърси, базирани на облигации.

(2) (Нова с Реш. на СД № 158/01.07.2016 г.) Дългосрочната стратегия за управление на лихвения риск включва определяне на целеви стойности на чувствителността на портфейла към изменението на нивото на лихвените проценти, съгласно инвестиционните цели и политика на Фонда.

(3) (Нова с Реш. на СД № 158/01.07.2016 г.) Краткосрочната стратегия включва ежедневно/ежеседмично определяне на чувствителността на дадена ценна книга към изменението на нивото на лихвените проценти.

Чл. 11. (Изм. с Реш. на СД № 198/02.05.2017 г., изм. с Реш. на СД № 436/18.12.2025 г.)

Управляващото дружество измерва **валутния риск** за всяка валута, различна от евро. Валутният риск се измерва чрез използване на историческата волатилност на курса на съответната валута към евро спрямо нетната валутна експозиция.

(1)	(Отм. с Реш. на СД № 158/01.07.2016 г.)
(2)	(Отм. с Реш. на СД № 158/01.07.2016 г.)
(3)	(Отм. с Реш. на СД № 158/01.07.2016 г.)

Чл.12. (1) Управляващото дружество прилага краткосрочна стратегия за управление на ценовия риск, свързан с инвестиции в акции, като измерва и анализира получените резултати чрез един от приложимите за съответния пазар на ценни книжа количествени методи:

- а. историческа волатилност, измерена чрез стандартно отклонение;
- б. β -коефициента към индексите на съответните пазари;
- в. при невъзможност за прилагане на буква „а“ и „б“, Управляващото дружество използва стандартното отклонение на избрания индекс на регулирания пазар, на който се търгуват дадените акции, като заместител при цялостния анализ на портфейлите.

(2) Общият риск на портфейла се измерва чрез историческата волатилност на цената на дяловете/акциите, измерена чрез стандартно отклонение.

(3) Дългосрочната стратегия за управление на ценовия риск включва:

- а. оценка на приложимостта и ефективността на използваните методи за измерване на ценовия риск;
- б. изготвяне на предложения до Съвета на директорите на Управляващото дружество при установяване на необходимост от промяна на използваните методи за измерване на ценовия риск.

Чл.13. (Изм. с Реш. на СД № 158/01.07.2016 г.) Ръководителят на отдел „Управление на риска“ следи ежедневно ограниченията на инвестициите по групи финансови инструменти, описани в Правилата на Фонда. Всяко преминаване на ограниченията по предходното изречение се документира от отдела за управление на риска и се докладва на Съвета на директорите на Управляващото дружество за предприемане на коригиращи действия.

Чл. 14. (Изм. с Реш. на СД № 158/01.07.2016 г., Изм. с Реш. на СД № 407/28.08.2023 г.) Управляващото дружество на Фонда е задължено да разработи и приеме политика за провеждане на стрес тестове за ликвидността с всички насоки и реквизити по чл. 45б от Наредба № 44. Управляващото дружество провежда най-малко веднъж годишно стрес-тестове, свързани с ликвидността, които му дават възможност да оцени и наблюдава ликвидния риск на управлявания фонд. Извършват се до 15-то число всеки първи месец от годината, или по-често по преценка на Управляващото дружество, ако пазарните обстоятелства го налагат. Чрез анализ на чувствителността и/или бек-тестване се измерва евентуалното изменение на стойността на дадена ценна книга при обичайни и/или извънредни условия. В срок от 30 дни след приключване на проведените стрес-тестове Управляващото дружество уведомява заместник-председателя за резултатите от него, както и за предприетите действия за промяна на процедурите за управление на ликвидността, ако такива са необходими.

V. КРЕДИТЕН РИСК И РИСК НА НАСРЕЩНАТА СТРАНА

Чл. 15. Кредитният риск е общо рискът от намаляване на стойността на инвестицията в дадена ценна книга при неочаквани събития от кредитен характер, свързани с

емитентите на ценни книжа, насрещната страна по борсови и извънборсови сделки, както и неочаквани събития в държавите, в които те извършват дейност.

Чл. 16. Управляващото дружество разглежда три основни вида кредитен риск:

а. контрагентен риск е рискът от неизпълнение на задълженията от насрещната страна по извънборсови сделки.

б. сетълмент риск е рискът, възникващ от възможността борсово търгуван фонд да не получи насрещни парични средства или финансови инструменти от контрагент на датата на сетълмент, след като той е изпълнил задълженията по дадени сделки към този контрагент. Управляващото дружество измерва този риск чрез стойността на всички неприключили сделки с една насрещна страна като процент от стойността на управлявания портфейл. Не се включват сделките, сключени при условие на сетълмент DVP (доставка срещу плащане) и на пазари с функциониращ клирингов механизъм.

в. инвестиционен кредитен риск е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в дадена дългова ценна книга поради кредитно събитие при емитента на този инструмент. Кредитно събитие е обявяване в несъстоятелност, неплатежоспособност, съществена промяна в капиталовата структура, намаляване на кредитния рейтинг и др. Управляващото дружество извършва качествен и количествен кредитен анализ на базата на:

- i) финансовите отчети на емитента;
- ii) капиталовата структура на емитента;
- iii) обезпечението на емисията – в случаите, когато емисията е обезпечена;
- iv) управлението и репутацията на емитента.

Чл. 17. Лимитите за сделки и нивата на риск, **свързани с кредитния риск**, се одобряват и преразглеждат на тримесечие от Съвета на директорите по предложение на отдела за управление на риска. Управляващото дружество се стреми да редуцира кредитния риск чрез анализ на финансовото състояние на контрагентите на Фонда и мониторинг на цялостната им дейност, доколкото това е възможно и практически приложимо.

Чл. 18. (1) Управляващото дружество прилага краткосрочна и дългосрочна стратегия за управление на кредитния риск и риска на насрещната страна.

(2) Краткосрочната стратегия за управление на кредитния риск и риска на насрещната страна включва:

а. текуща и последваща оценка на кредитния риск на дълговите финансови инструменти в портфейла на Фонда чрез качествен и количествен анализ на базата на финансовите отчети на емитента, обезпечението на емисията, управлението и репутацията на емитента или използване на присъдения му външен кредитен рейтинг за целите на оценката;

б. текуща и последваща оценка на кредитния риск на насрещната страна по извънборсови сделки посредством качествен и количествен анализ на базата на финансовите отчети на контрагентите по извънборсови сделки, предоставеното обезпечението (в случай на наличие на такова), управлението и репутацията на съответния контрагент или използване на присъдения му външен кредитен рейтинг;

в. проследяване стойността и честотата на неприключилите сделки с даден контрагент;

г. ежедневен контрол спазването на законовите и приетите вътрешни лимити за концентрация към кредитен риск;

д. постоянно наблюдение на развитието и взаимовръзките между пазарите и икономиката, което улеснява идентифицирането на потенциални рискове от концентрации на кредитен риск (както на ниво група, така и на самостоятелна основа) и факторите, които ги предизвикват.

(3) Дългосрочната стратегия за управление на кредитния риск и риска на насрещната страна включва:

а. изграждане на адекватни системи за управление на информацията, които да позволяват идентифициране на концентрации на кредитен риск и риск на насрещната страна;

б. (Изм. с Реш. на СД № 238/26.01.2018 г.) определяне на вътрешни лимити за концентрация на кредитен риск в съответствие с инвестиционните цели и политика на Фонда, при необходимост и по преценка на отдел „Управление на риска“ и отдел „Управление на портфейли“;

в. (Изм. с Реш. на СД № 238/26.01.2018 г.) реструктуриране на портфейла на Фонда в случаите на установен риск от влошаване платежоспособността на даден емитент или контрагент или група емитенти или контрагенти, установена прекомерна концентрация на кредитен риск и др. Портфейлът на Фонда се реструктурира по предложение на отдел „Управление на риска“, съгласувано с отдел „Управление на портфейли“.

VI. ОПЕРАЦИОНЕН РИСК

Чл. 19. (1) Управляващото дружество определя краткосрочна и дългосрочна стратегия при управлението на операционните рискове, които възникват при управлението на дейността и портфейлите на колективните инвестиционни схеми, вкл. на Фонда.

(2) Дългосрочната стратегия включва изготвянето и прилагането на правила за организация на дейността на Фонда и идентифицирането на основните видове операционни рискове, съгласно инвестиционните цели и политика на Фонда.

(3) Краткосрочната стратегия за управление на оперативните рискове от чл. 20, ал. 2 и 3 включва прилагането на набор от мерки за намаляване на операционния риск, както следва:

а. Стратегия за управление на рисковете свързани с персонала:

i) изготвяне на ясно дефинирани вътрешни правила относно правата и задълженията на служителите;

ii) изготвяне на ясно дефинирани вътрешни правила за достъп до информационните системи и бази данни на Управляващото дружество;

iii) провеждане на регулярни обучения на персонала по теми свързани с:

- финансова теория и практика
- управление на риска
- нормативната база, имаща отношение към дейността на Фонда
- информационни технологии и сигурност

iv) провеждане на регулярни срещи между отделните звена на Управляващото дружество за обмяна на опит, впечатления и препоръки, по отношение на

източниците на риск и търсене на решения за управлението и минимизирането им;

v) провеждане на ежегодни събеседвания и оценка на персонала.

б. Стратегия за управление на технологичните рискове:

i) архивиране на информационната система на Фонда;

ii) изготвяне на процедура за възстановяване на работоспособността на информационната система на Управляващото дружество;

iii) организиране и управление на достъпа на потребителите до информационната система на Управляващото дружество:

- дефиниране на различни класове информация, съхранявана в Управляващото дружество
- дефиниране на нива на достъп на служителите на Управляващото дружество според длъжностната им характеристика.

в. Стратегия за управление на рисковете свързани с обкръжаващата среда:

i) осигуряване на достъп до актуална база данни с нормативната регламентация, имаща отношение към дейността на Фонда;

ii) използване на външни консултанти и юридическа кантора за имплементиране на нормативните изисквания спрямо дейността на Управляващото дружество във връзка с управлението на Фонда;

iii) вземане на активно участие в публичните обсъждания по отношение планирани промени в нормативната уредба, касаеща дейността на Управляващото дружество във връзка с управлението на Фонда.

г. Стратегия за управление риска от физическо вмешателство:

i) сключване на договор с охранителна фирма за осъществяване на 24-часово наблюдение и контрол на помещенията, в които се намират технологичните средства и архивите на Управляващото дружество във връзка с управлението на Фонда;

ii) осъществяване на профилактика на регулярна база на въведените системи за наблюдение и контрол;

iii) разработване на процедура за евакуация на служителите в случаите на непосредствено физическо вмешателство в дейността на Управляващото дружество във връзка с управлението на Фонда;

iv) изготвяне на процедура за докладване на инциденти.

д. Оперативните рискове могат да бъдат:

i) **вътрешни** – свързани с организацията на работата на Управляващото дружество във връзка с управлението на Фонда;

ii) **външни** – свързани с макроикономически, политически и други фактори, които оказват и/или могат да окажат влияние върху дейността на Управляващото дружество във връзка с управлението на Фонда.

(4) Вътрешни оперативни рискове са, без да се ограничават до:

i) рискове, свързани с персонала;

ii) технологичен риск.

(5) Външни оперативни рискове са, без да се ограничават до:

- i) риск на обкръжаващата среда;
- ii) риск от физическо вмешателство.

Чл. 20. (Изм. с Реш. на СД № 198/02.05.2017 г.) (1) **Оценката на оперативните рискове**, свързани с дейността на управляваните от Управляващото дружество колективни инвестиционни схеми, се извършва от отдел „Управление на риска“.

(2) Рисковете, свързани с дейността на колективните инвестиционни схеми, се оценяват с една от следните оценки:

- а. нисък риск – когато всички рискове са покрити с адекватни контролни процедури с висока ефективност и липсват или са налице незначителни отклонения;
- б. среден риск – когато всички рискове са покрити в известна степен с контролни процедури с недостатъчна ефективност;
- в. висок риск – когато не всички рискове са покрити с контролни процедури и/или процедурите на предварителния контрол липсват или не действат ефективно, в резултат на което е нарушено спазването на принципите за добро управление и прозрачност.

Чл. 21. (1) Рискове, свързани с персонала, са рисковете от загуби, свързани с възможността от грешки, недобронамереност или недостатъчна квалификация.

(2) Краткосрочната стратегия включва следните методи за управление на рисковете, свързани с персонала:

- а. ясно дефиниране на правата и задълженията на служителите в Правилата за вътрешната организация и вътрешния контрол на Управляващото дружество;
- б. ясно дефинирани вътрешни правила за достъп до информационните системи и бази данни на Управляващото дружество;
- в. регулярни обучения на персонала по теми, свързани с:
 - i) финансова теория и практика;
 - ii) управление на риска;
 - iii) нормативната база, имаща отношение към дейността на колективните инвестиционни схеми;
 - iv) информационни технологии и сигурност;
 - v) други.
- г. регулярни срещи между различните отдели на Управляващото дружество за обмяна на опит, впечатления и препоръки по отношение на източниците на риск и търсене на решения за управлението и минимизирането им;
- д. ежегодни събеседвания и оценка на персонала;
- е. поддържане на отворена комуникация между различните отдели в Управляващото дружество.

Чл. 22. (1) **Технологичен риск** – рисковете, свързани със загуби, обусловени от несъвършенството на използваните технологии – неадекватност на провежданите операции, липса на прецизност на методите на обработка на данните, ниско качество на използваните данни.

(2) Методи за управлението на технологичните рискове:

- а. архивиране на информационната система на Управляващото дружество;

б. процедура за възстановяване на работата на информационната система на Управляващото дружество;

в. организация и управление на достъпа на потребителите до информационната система на Управляващото дружество;

i) дефиниране на различни класове информация, съхранявана в Управляващото дружество;

ii) дефиниране на нива на достъп на служителите на Управляващото дружество според длъжностната им характеристика.

Чл. 23. (1) Риск на обкръжаващата среда – рисковете, свързани с възможните загуби причинени от изменения в средата от нефинансов характер, в която оперира Управляващото дружество – изменения в законодателството, политически изменения, както и изменения в данъчната система.

(2) Методи за управление на рисковете, свързани с обкръжаващата среда:

а. поддържане на актуална база данни с нормативната уредба, отнасяща се до дейността на колективните инвестиционни схеми;

б. използване на външни консултанти, вкл. правни, в случай на необходимост за прилагане на нормативните изисквания към дейността на Управляващото дружество във връзка с управлението на колективните инвестиционни схеми;

в. вземане на активно участие в публичните обсъждания по отношение промени в нормативната уредба, касаеща дейността на Управляващото дружество във връзка с управлението на колективните инвестиционни схеми.

Чл. 24. (1) Риск от физическо вмешателство – това са рисковете, водещи до загуби вследствие на непосредствено физическо вмешателство в дейността на Управляващото дружество – грабеж, терористичен акт, непозволено проникване в информационната система на Управляващото дружество.

(2) Методи за управление на риска от физическо вмешателство:

а. сключване на договор с охранителна фирма за осъществяване на 24-часов наблюдение и контрол на помещенията, в които се намират технологичните средства и архивите на Управляващото дружество във връзка с управлението на колективните инвестиционни схеми;

б. профилактика на регулярна база на въведените системи за наблюдение и контрол;

в. разработване на процедура за евакуация на служителите в случаите на непосредствено физическо вмешателство в дейността на Управляващото дружество;

г. процедура за докладване на инциденти.

VII. ЛИКВИДЕН РИСК

Чл. 25. (1) Управляващото дружество следи и анализира ликвидния риск на база исторически данни за входящи и изходящи парични потоци, свързани с дейността на Фонда.

(2) Този анализ на Фонда служи за определяне на минималния праг от пари и парични еквиваленти в портфейла му, който може да е по-висок от нормативно установените изисквания.

(3) Фондът е длъжен да инвестира в ликвидни прехвърляеми ценни книжа и други ликвидни финансови активи, както и да поддържа такава структура на активите и

пасивите, която да му позволява да изпълнява във всеки момент задълженията си по обратното изкупуване на дяловете.

(4) (Изм. с Реш. на СД № 198/02.05.2017 г.) Управляващото дружество управлява ликвидния риск съгласно Правилата за поддържане и управление на ликвидните средства и Политиката за обезпечение и реинвестиране на паричното обезпечение. Тези правила посочват принципите и методите на управление, както и правата и задълженията на лицата, отговорни за управлението, отчетността и вътрешния контрол върху ликвидността.

VIII. РИСК ОТ КОНЦЕНТРАЦИЯ

Чл. 26. (1) (Отм. с Реш. на СД № 158/01.07.2016 г.) (Изм. с Реш. на СД № 406/12.07.2023 г., Изм. с Реш. на СД № 408/02.10.2023 г.)

(2) УД не може да инвестира повече от 20 на сто от активите на Фонда във влогове в едно лице по чл. 38, ал. 1, т. 6 от ЗДКИСДПКИ.

(3) (Изм. с Реш. на СД № 197/31.03.2017 г.) Рисковата експозиция на Фонда към насрещната страна при използване на техники за ефективно управление на портфейла, не може да надвишава нито един от следните прагове:

а. 10 на сто от активите, когато насрещната страна е кредитна институция по чл. 38, ал. 1, т. 6 от ЗДКИСДПКИ или;

б. 5 на сто от активите в останалите случаи.

(4) (Изм. с Реш. на СД № 197/31.03.2017 г.) (Изм. с Реш. на СД № 231/08.01.2018 г.) “Expat Bulgaria SOFIX UCITS ETF” цели да възпроизведе максимално близко състава на индекса SOFIX, за който са в сила следните условия:

а. Съставът на индекса е достатъчно диверсифициран;

б. Индексът представлява адекватен бенчмарк за пазара, за който се отнася, и;

в. Публикуван е по подходящ начин.

Като фонд за пасивно следване на индекс, отговарящ на горните условия, “Expat Bulgaria SOFIX UCITS ETF” няма други ограничения освен това за до 20% в акции на един емитент, част от Референтния индекс, съгласно чл. 46, ал. 1 от ЗДКИСДПКИ.

БТФ се стреми да следва Референтния индекс, като е възможно разпределението на акциите в БТФ да се отклонява от това на Референтния индекс в моменти на извънредни пазарни условия, смяна на структурата на Референтния индекс, поръчка за записване или обратно изкупуване във Фонда, ниска пазарна ликвидност и нисък изтъргуван борсов обем, и др. УД извършва всяко ребалансиране на портфейла на БТФ, водено преди всичко от интереса на инвеститорите и от мандата на Фонда да следва Референтния индекс. С цел спазване на законовите лимити и поддържането на ликвидност, и с цел посрещане на нуждите за обратно изкупуване, Фондът ще поддържа минимално ниво на парични средства и еквиваленти, което ограничава теглото на акции, които да репликират Референтния индекс.

(5) (Изм. с Реш. на СД № 197/31.03.2017 г.) Освен ограниченията по ал. 1-3 общата стойност на инвестициите на Фонда в прехвърляеми ценни книжа или инструменти на паричния пазар, издадени от едно лице, влоговете при това лице, както и експозицията към същото лице, възникнала в резултат на използването на техники за ефективно управление на портфейл, не може да надвишава 20 на сто от активите на Фонда.

Независимо от ограниченията по ал. 1, Фондът не може да комбинира инвестициите в прехвърляеми ценни книжа или инструменти на паричния пазар, издадени от едно лице, влоговете при това лице, както и експозицията към същото лице, възникнала в резултат

на сделки с извънборсово търгувани деривативни финансови инструменти, когато в резултат на това комбиниране общата стойност на тези инвестиции ще надвиши 20 на сто от активите и.

Фондът може да инвестира до 25 на сто от активите си в покрити облигации. Общата стойност на инвестициите в тях, надхвърлящи ограничението за експозиции към един емитент в прехвърляеми ценни книжа или в инструменти на паричния пазар, издадени от едно лице, не може да надхвърля 80 на сто от активите на колективната инвестиционна схема.

(6) УД може да инвестира до 30 на сто от активите на Фонда в прехвърляеми ценни книжа и инструменти на паричния пазар, издадени от едно лице, ако ценните книжа и инструментите на паричния пазар са издадени или гарантирани от Република България, от друга държава членка на Европейския съюз, от техни регионални или местни органи, от трета държава или от публична международна организация, в която членува поне една държава членка.

(7) (Отм. с Реш. на СД № 197/31.03.2017 г.)

(8) (Изм. с Реш. на СД № 197/31.03.2017 г.) Общата стойност на инвестициите в прехвърляеми ценни книжа или инструменти на паричния пазар, издадени от едно лице, плюс влоговете при това лице, както и експозицията към същото лице, възникнала в резултат на използването на техники за ефективно управление на портфейл не може да надвишава общо 25 на сто от активите на Фонда.

(9) (Изм. с Реш. на СД № 197/31.03.2017 г.) Дружествата, включени към една група за целите на съставяне на консолидиран финансов отчет съгласно признатите счетоводни стандарти, се разглеждат като едно лице при прилагане на ограниченията по ал. 1-8.

(10) (Изм. с Реш. на СД № 158/01.07.2016 г.) Общата стойност на инвестициите в прехвърляеми ценни книжа или инструменти на паричния пазар, емитирани от дружествата в една група, не може да надвишава 20 на сто от стойността на активите на Фонда.

(11) (Изм. с Реш. на СД № 197/31.03.2017 г.) При изчисляване на рисковата експозиция на Фонда към насрещната страна УД взема предвид ограниченията по ал. 1-4, ако съществува обезпечение. Обезпечението може да бъде отразено по нетна стойност, ако УД може да гарантира прилагането на споразуменията за нетиране с тази насрещна страна от името на Фонда.

(12) (Нова с Реш. на СД № 197/31.03.2017 г.) УД „Експат Асет Мениджмънт“ ЕАД изчислява ограниченията за концентрация на емитента по ал. 1-11 въз основа на базовата експозиция, възникнала чрез използването на техники за ефективно управление на портфейла съгласно метода на поетите задължения.

(13) (Нова с Реш. на СД № 197/31.03.2017 г.) При изчислението на рискова експозиция на Фонда към насрещна страна, произтичаща от техники за ефективно управление на портфейла по ал. 4 и 5, УД трябва да включва при изчисленията всяка рискова експозиция към насрещна страна, произтичаща от техники за ефективно управление на портфейла.

(14) УД, действащо за сметка на всички управлявани от него фондове, не може да придобива акции с право на глас, които биха му позволили да упражнява значително влияние върху управлението на емитент. БТФ също така, не може да придобива повече от:

- а. Десет на сто от акциите без право на глас, издадени от едно лице;
- б. Десет на сто от облигациите или други дългови ценни книжа, издадени от едно лице;

в. Десет на сто от инструментите на паричния пазар, издадени от едно лице.

(15) (Изм. с Реш. на СД № 197/31.03.2017 г., изм. с Реш. на СД № 238/26.01.2018 г.) Ограниченията по ал. 14, б. „б“ и „в“ не се прилагат, когато в момента на придобиване на посочените инструменти УД, действащо за сметка на Фонда, не може да изчисли брутната сума на дълговите ценни книжа, на инструментите на паричния пазар или нетната стойност на емитираните ценни книжа.

(16) При сключване на репо сделки, рисковата експозиция на Фонда към всяка отделна насрещна страна не може да надхвърля 10 на сто от активите му, когато насрещната страна е банка по чл. 38, ал. 1, т. 6 ЗДКИСДПКИ, и 5 на сто от активите в останалите случаи.

(17) Ограниченията по този раздел не се прилагат, когато се упражняват права на записване, произтичащи от прехвърляеми ценни книжа и инструменти на паричния пазар, които са част от активите на Фонда.

(18) (Изм. с Реш. на СД № 158/01.07.2016 г.) В случаите и при условията, предвидени в Правилата на Фонда и съгласно чл. 50, ал. 2 и 3 ЗДКИСДПКИ, някои от ограниченията по предходните алинеи могат да не се прилагат до 6 месеца от получаване на разрешението за организиране и управление на Фонда. В случай на преобразуване, в което Фондът участва като приемаща колективна инвестиционна схема, за която Комисията е компетентен орган, същите ограничения от изречение първо отпадат за срок до 6 месеца от датата на вписване на сливането или вливането в съответния регистър.

(19) (Изм. с Реш. на СД № 197/31.03.2017 г.) При нарушение на инвестиционните ограничения по тази глава по причини извън контрола на УД или в резултат на упражняване права на записване, УД приоритетно, но не по-късно от шест месеца от възникване на нарушението, привежда активите на Фонда в съответствие с инвестиционните ограничения чрез сделки за продажба, като отчита интересите на притежателите на дялове.

(20) (Изм. с Реш. на СД № 198/02.05.2017 г.) В случаите по ал. 19 УД е длъжно в 7-дневен срок от извършване на нарушението да уведоми Комисията за финансов надзор (КФН), като предостави информация за причините за възникването му и за предприетите мерки за отстраняването му. Информация за предприетите мерки по изречение първо не се представя, ако нарушението е отстранено до представяне на уведомлението.

(Изм. с Реш. на СД № 197/31.03.2017 г.) (21) Управителния орган на УД вътрешно установява рискови ограничителни прагове, които:

а. За рисковите и умерено рисковите борсово търгувани фондове са на ниво 90% от ограниченията по чл. 26, ал. 1-15;

б. За консервативните и умерено консервативните борсово търгувани фондове са на ниво 95% от ограниченията по чл. 26, ал. 1-15.

(22) (Изм. с Реш. на СД № 197/31.03.2017 г.) Всяко преминаване на праговете по ал. 1 се документира от отдела за управление на риска и се докладва на управителния орган на УД за предприемане на коригиращи действия.

Чл. 27. (Изм. с Реш. на СД № 406/12.07.2023 г., Изм. с Реш. на СД № 407/28.08.2023 г., Изм. с Реш. на СД № 408/02.10.2023 г.) Рискове за устойчивостта

Рисковете за устойчивостта представляват събития или условия от екологично, социално или управленско естество, които, ако настъпят, може да имат съществено отрицателно въздействие върху стойността на инвестициите. В изпълнение на чл. 3 от

Регламент (ЕС) 2019/2088 дружеството е приело и прилага политика за интегрирането на рисковете за устойчивостта в процесите на вземането на инвестиционните решения за всички управлявани от дружеството предприятия за колективно инвестиране, в т.ч. и за Фонда. Основен принцип на политиката за интегрирането на рисковете за устойчивостта в процесите на вземането на инвестиционните решения е постигането на максимална финансовата възвръщаемост на инвестициите. Доколкото Фондът обаче е пасивно управляван и следва индекса по начина, предвиден в Правилата му, интегрирането на рисковете за устойчивостта при процесите на вземане на инвестиционни решения от страна на Управляващото дружество е неприложимо за този фонд.

Информация във връзка с чл. 4 от Регламент (ЕС) 2019/2088

Въпреки че прилага политиката, описана по-горе, Дружеството не отчита неблагоприятните въздействия на инвестиционните решения върху факторите на устойчивост по смисъла на член 4, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС) 2019/2088. Причините за това са различни при управлението на индивидуалните портфейли, на активно управляваните фондове и на пасивно управляваните фондове. В настоящия случай, доколкото Фондът е пасивно управляван и следва индекса по начина, предвиден в Правилата му, отчитането на неблагоприятните въздействия на инвестиционните решения върху факторите на устойчивост е неприложимо за този фонд. Отделно от това, на този етап Дружеството не е идентифицирало осезаемо търсене от инвеститори, за които отчитането на неблагоприятните въздействия на инвестиционните решения върху факторите на устойчивост е приоритет и с предимство пред добрата диверсификация на риска и доходността от инвестициите. Приоритет на ръководството на Дружеството е осигуряване на финансовата му стабилност, капиталова адекватност и опериране на печалба. В този смисъл отчитането на неблагоприятните въздействия на инвестиционните решения върху факторите на устойчивост не е съвместимо с тези цели на този етап.

В заключение, инвеститорите следва да имат предвид, че стойността на дяловете на Фонда и доходът от тях могат да се понижат, печалбата не е гарантирана и инвеститорите поемат риска да не възстановят инвестицията си в пълен размер.

IX. НАБЛЮДЕНИЕ И ПЕРИОДИЧНА ОЦЕНКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ НА ВЪТРЕШНИТЕ ПРАВИЛА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Чл. 28. Управляващото дружество задължително оценява рисковете, свързани с портфейла на Фонда, използвайки данни за фиксиран период от време (напр. месец, година и т.н.), като актуализира входящите данни на дневна база.

Чл. 29. (1) (Изм. с Реш. на СД № 198/02.05.2017 г., Изм. с Реш. на СД № 407/28.08.2023 г.) Отдел „Управление на риска“ извършва поне веднъж годишно проверка на процеса по управление и измерване на риска, която включва най-малко проверка на:

- а) адекватността и ефективността на вътрешните правила за управление на риска, както и на мерките, процесите и техниките по чл. 44 – 46 от Наредба № 44;
- б) степента на спазване на правилата за управление на риска и изпълнението на мерките, процесите и техниките от страна на управляващото дружество по чл. 44 – 46 от Наредба № 44;

в) адекватността и ефективността на мерките, предприети за отстраняване на недостатъците в процеса на управление на риска;

Периодичните преглед, контрол и оценка по букви а., б. и в. за съответната година се извършват съгласно чл. 38 ал. 2 и чл. 166 ал. 8 в срок 90 дни от края на годината и се документират, като се посочва датата на тяхното извършване.

Управляващото дружество е длъжно да уведоми Комисията за всяка съществена промяна в процеса на управление на риска.

В резултат на прегледа на правилата за управление на риска, Управляващото дружество приема промени в тях, ако е необходимо.

(2) (Изм. с Реш. на СД № 198/02.05.2017 г.) Отдел „Управление на риска“ докладва незабавно в писмена форма на Съвета на директорите при откриване на грешки, нередности, неправилна употреба, измами или злоупотреба във връзка с дейността на Фонда.

Чл. 29а. (Нов с Реш. на СД № 197/31.03.2017 г.) Всички активи, получени от колективната инвестиционна схема в резултат на използване на техники за ефективно управление на портфейла, се разглеждат като обезпечение и отговарят на следните критерии:

1. ликвидност;
2. оценяване;
3. качество на емитента;
4. корелация;
5. диверсификация на обезпечението;
6. рисковете, свързани с управлението на обезпечението;
7. при прехвърляне на дял полученото обезпечение се държи от депозитаря на колективната инвестиционна схема;
8. Фондът може да пристъпи към изпълнение върху полученото обезпечение по всяко време без позоваване на насрещната страна или одобрение от нея;
9. непаричното обезпечение не може да се продава, реинвестира или залага;
10. паричното обезпечение може само да бъде:
 - а. вложено на депозит в банка;
 - б. инвестирано във висококачествени държавни ценни книжа;
 - в. използвано за целите на обратни репо сделки, при условие че сделките са с кредитни институции, които са обект на пруденциален надзор, и че Фонда може по всяко време да получи обратно пълната парична сума заедно с дължимите лихви;
 - г. инвестирано в краткосрочни фондове на паричния пазар.

Допълнителните изисквания към обезпечението са описани в Политика за обезпечение и за реинвестиране на парично обезпечение на Фонда.

X. ГРЕШКА ОТ СЛЕДВАНЕ

Чл. 30. (1) Фондът е изложен на грешка от следване, която може да доведе до различия между доходността на дяловете на Фонда и доходността на Референтния индекс. „Грешка от следване“ е волатилността (измерена чрез ануализираното стандартно

отклонение) на разликата между годишната доходност на Фонда и годишната доходност на самия Индекс. „Грешка от следване“ не е разлика между доходността на Фонда и доходността на самия индекс за даден период. „Грешка от следване“ показва колко близка е доходността на Фонда до тази на Референтния индекс. Разликата при следенето показва с колко процента Фондът се е представил по-добре или по-зле от Индекса, докато „Грешка от следване“ показва постоянството в разликата в представянето на Фонда и Референтния индекс.

(2) Очакваната грешка от следване при нормални пазарни условия е до 10.00%. Тя представлява само преценка за грешката от следване и не бива да се тълкува като стриктно ограничение. Очакваната грешка от следване се смята въз основа на представянето на НСА на Фонда спрямо доходността на Референтния индекс, приемайки, че получените дивиденди от компонентите на Индекса (след удържани данъци) също се реинвестират. Политиката на Фонда да реинвестира получените дивиденди (след удържани данъци), може да доведе до грешка от следване. За собствениците на дялове от Фонда е важно цялостното представяне на Фонда, тъй като това представлява доходността от тяхната инвестиция.

(3) (Нова с Реш. на СД № 158/01.07.2016 г.) Грешката от следване се изчислява по формула 1 от Приложение 2.

XI. СЧЕТОВОДНИ ПРОЦЕДУРИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Чл. 31. Основна цел на счетоводните процедури е адекватното събиране, обработване и представяне на достоверна, систематизирана и навременна информация за степента на риск, на която са изложени фондовете, управлявани от Управляващото дружество.

Чл. 32. Своевременното и вярно представяне пред Съвета на директорите на информацията за степента на изложеност на риск е предпоставка за недопускане на концентрация на рисковете и понасяне на финансови загуби.

Чл. 33. Счетоводните процедури трябва да осигуряват всеобхватност на стопанските процеси, като по този начин се минимизира рискът от загуба и изкривяване на информацията за моментното състояние на фондовете, управлявани от Управляващото дружество.

Чл. 34. Счетоводните процедури трябва да осигуряват подходящо структуриране на финансово-счетоводната информация за целите на управление на рисковете от Управляващото дружество. Това се постига чрез детайлизиране и адекватно групиране на информацията от първичните счетоводни документи, на базата на индивидуалния сметкоплан и специализирано програмно осигуряване.

Чл. 35. За осъществяване на целите на счетоводните процедури за управление на рисковете е необходимо съгласуваност с всички отдели в Управляващото дружество.

Чл. 36. Предпоставките за правилното прилагане на счетоводните процедури са следните:

- а. спазване на одобрените от Съвета на директорите на Управляващото дружество счетоводни политики, изработени в съответствие с Международните стандарти за финансови отчети;
- б. вярно, точно и своевременно осчетоводяване на стопанските процеси;
- в. осигуряване на необходимия информационен поток към счетоводния отдел;
- г. навременност на подаваната към счетоводния отдел информация;
- д. структуриране на индивидуалния сметкоплан за целите на получаване на необходимата счетоводна информация;

е. активно взаимодействие на счетоводния отдел с отдела по управление на риска и другите отдели на Управляващото дружество за получаване на вярна и навременна информация за степента на изложеност на риск;

ж. наличие на програмни продукти, целящи автоматизиране на процесите, систематизиране на информацията, постъпването на първичните документи и надеждното им архивиране;

з. организационна структура на счетоводния отдел в съответствие с нуждите на Управляващото дружество, при ясно определени права, отговорности и нива на достъп до информацията;

и. ежедневно осчетоводяване на всички операции, както и преоценка на ценните книжа в портфейлите на колективни инвестиционни схеми, управлявани от Управляващото дружество, съобразно нормативните изисквания и възприетата счетоводна политика;

й. ежедневно предоставяне на други отдели, както и на ръководството на Управляващото дружество, при необходимост, на информация, необходима за анализ и оценка на рисковете. Ежедневно изготвяне на баланс и аналитична оборотна ведомост и активно участие при изготвяне на ежедневните справки;

к. предвиждане на коригиращи действия при допускане на грешки от различно естество в счетоводния отдел;

л. възможност за контрол на дейността от отдела за вътрешен контрол и Съвета на директорите на Управляващото дружество;

м. надеждно съхраняване на хартиените носители на информация чрез осигуряването на подходящи помещения за това.

Чл. 37. Управляващото дружество определя източниците на ценова информация, данните от които ще се ползват за ежедневна и/или ежемесечна преоценка на позициите в портфейла на колективни инвестиционни схеми, управлявани от Управляващото дружество, както и отговорните за това служители.

Чл. 38. Източници на цени са регулираните пазари на ценни книжа, на които се търгуват притежаваните ценни книжа.

Чл. 39. Източници на котировки могат да бъдат признати световни информационни агенции като REUTERS и BLOOMBERG. За оценка на българските държавни ценни книжа могат да се ползват котировки от първични дилъри, като в този случай се изисква да се определят дилърите и отговорните лица за събиране и обработка на информацията.

Чл. 40. За всяка от позициите във финансови инструменти, които нямат текущи котировки за цени, се определя метод за пресмятане на справедливата ѝ цена, като този метод се следва последователно. Отговорен за пресмятането на справедливите цени е Ръководителят на отдел „Управление на портфейли“ на Управляващото дружество, който трябва да може да дава разяснения за направените изчисления и периодично да проверява пригодността и адекватността на използваните методи.

Чл. 41. (Изм. с Реш. на СД № 198/02.05.2017 г.) Управляващото дружество следва да делегира отговорности на служителите от отдели „Сетълмент и административно обслужване“ и „Счетоводство“, които да следят за отклоненията в сетълмента по сделките с финансови инструменти и валути.

XII. АДМИНИСТРАТИВНИ ПРОЦЕДУРИ

Чл. 42. Правилата на Управляващото дружество, уреждащи вътрешната организация и отговорностите, трябва да осигуряват и съдържат:

- а. идентифициране, събиране и разпространяване в подходяща форма и срокове на надеждна и достоверна информация, която позволява на всяко лице в управляващото дружество да поеме определена отговорност;
- б. ефективна комуникация по хоризонтална и вертикална линия и на всички йерархични нива на управляващото дружество;
- в. политики и процедури за разрешаване и одобряване;
- г. политики и процедури за разделяне на отговорностите по начин, който не позволява един служител едновременно да носи отговорност по одобряване, изпълнение, осчетоводяване и контрол на сделките;
- д. политики и процедури за достъп до информацията;
- е. правила за управление на човешките ресурси.

Чл. 43. Административни процедури, необходими за осъществяване на дейността на Управляващото дружество, са:

- а. процедура за одобряване или коригиране на вътрешните правила;
- б. наличие на система за вътрешен контрол;
- в. упълномощаване на служители за потвърждаване и подписване на документи в рамките на дейността на Управляващото дружество;
- г. процедура за създаване, обработване и управление на данните и документите в Управляващото дружество, включително тяхното архивиране;
- д. администриране на информационната система.

XIII. ПРОЦЕДУРА ПРИ УСТАНОВЯВАНЕ НА НАРУШЕНИЕ НА НАСТОЯЩИТЕ ПРАВИЛА

Чл. 44. Управляващото дружество извършва оценка, контрол и преглед на системата за управление на риска веднъж годишно. Периодът обхваща текущата финансова година.

Чл. 45. Въз основа на извършената проверка по чл. 44 по-горе и при необходимост от внасяне на промени в Правилата за управление на риска, Съветът на директорите на Управляващото дружество приема промени в тези Правила, които се внасят в КФН за одобрение по реда на чл. 18, ал. 1 и 2 ЗДКИСДПКИ в срок не по-късно от 7 дни след датата на приемането им.

Чл. 46. (Отм. с Реш. на СД № 197/31.03.2017 г.)

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§1. Настоящите правила са приети с решение на Съвета на директорите на Управляващото дружество „Експат Асет Мениджмънт“ ЕАД, отразено в Протокол № 157 от 19 април 2016 г. и са изменени с решения на Съвета на директорите, отразени в Протокол № 158 от 1 юли 2016 г., Протокол № 162 от 3 август 2016 г., Протокол № 197 от 31 март 2017 г., Протокол № 198 от 2 май 2017 г., Протокол № 231 от 08 януари 2018 г., Протокол № 238 от 26 януари 2018 г., Протокол № 406 от 12 юли 2023 г., Протокол № 407 от 28 август 2023 г., Протокол № 408 от 2 октомври 2023 г. и Протокол № 436 от 18 декември 2025, като „Експат Асет Мениджмънт“ ЕАД организира и управлява Борсово търгуван фонд “Expat SOFIX Bulgaria UCITS ETF”

съгласно Разрешение на Комисията за финансов надзор за организиране и управление на фонда № 156 – ДФ от 23 август 2016 г.

§2. За всички въпроси, които не са изрично уредени в тези Правила, намират приложение разпоредбите на ЗДКИСДПКИ и останалото приложимо законодателство.

§3. В случай на несъответствие между разпоредби на тези Правила и на нормативен акт, прилага се последният, без да е необходимо изменение в Правилата, освен ако това изрично не се предвижда от нормативния акт или тези Правила.

Съвет на директорите:

(Николай Василев)

(Никола Янков)

(Даниел Дончев)

(Глория Николова)

(Константина Пергелова – Околийска)

ПРИЛОЖЕНИЕ 1. ПАЗАРЕН РИСК

Формула 1. Стойност под риск

$$VaR = \sqrt{\mathbf{p}' \mathbf{VC} \mathbf{p}} ,$$

където:

$$\mathbf{VC} = \lambda \Sigma$$

$\mathbf{p}$ – вектор-стълб на пазарната стойност на активите в портфейла, които са в парично изражение във валутата, в която се пресмята стойността под риск;

Σ – прогнозната вариационно-ковариационна матрица;

λ – скалар, който отразява интервала на доверителност;

t – инвестиционен хоризонт.

Забележка: Настоящият модел е приет на заседание на Управителния съвет на Българската асоциация на управляващите дружества на 19.04.2007

ПРИЛОЖЕНИЕ 2. ГРЕШКА ОТ СЛЕДВАНЕ

Формула 1. Грешка от следване

$$\text{Грешка от следване} = \sqrt{\text{Var}\{P_i - B_i\}} \cdot \sqrt{n}$$

където:

n – брой седмични наблюдения в рамките на 12 месеца;

Var – вариация;

P_i – седмична доходност на Фонда за даден период;

B_i – седмична доходност на Референтния индекс на Фонда за даден период.

Използват се седмични данни за нетната стойност на активите на дял, изчислени за последния работен ден за седмицата, в който се изчислява нетна стойност на активите за Фонда.